

Vračamo život travnjacima

Projekt očuvanja suhih travnjaka i upravljanja
suhim travnjacima u istočnoj Sloveniji -
LIFE TO GRASSLANDS



Ključni okolišni izazov koji projekt rješava jest očuvanje bioraznolikosti u poljoprivrednom kulturnom krajoliku. Ekstenzivni suhi travnjaci među najugroženijim su životnim prostorima. U Europi se već nekoliko desetljeća susrećemo sa smanjenjem bioraznolikosti u poljoprivrednom krajoliku i baš stoga Slovenija ima posebice važnu ulogu u njenom očuvanju.

Projekt je namenjen poboljšanju stanja i osiguranju dugoročnog upravljanja suhim travnjacima te s njima povezanim biljnim i životinjskim vrstama u četiri projektna potpodručja: Haloze, Pohorje, Kum i Gorjanci (područja Natura 2000). Sva se četiri područja suočavaju s problemima zaraštavanja i napuštanja poljoprivrednog korištenja, s jedne strane, i neodgovarajućeg poljoprivrednog korištenja, s druge strane.

Tijekom projekta želimo poboljšati stanje dva Natura 2000 stanišna tipa travnjaka u nepovoljnom stanju: poluprirodni suhi travnjaci i grmolike faze na karbonatnom tlu, koji su važna staništa orhideja, i bogati travnjaci s dominantnom tvrdačom na silikatnom tlu.



Stanišni tip, koji stručnjaci nazivaju poluprirodnim suhim travnjacima, i grmolike faze na karbonatnom tlu (*Festuco-Brometalia*) nalazimo u Halozama, na Kumu i Gorjancima. Travnjake na tim područjima i dalje krasi divlje orhideje. Takve travnjake nalazimo još na Goričkom, Kozjanskom, u Beloj krajini, Polhograjskim brdima i drugdje.



Stanišni tip, koji stručnjaci nazivaju izuzetno bogatim travnjacima s dominantnom tvrdačom (*Nardus stricta*) na silikatnom tlu, prekriva prostrane pohorske zaravnjane. Njih obogaćuje šareno cvijeće, kao što su arnika i panonska sirištara. Takve travnjake nalazimo još u Karavankama, Smrekovškom gorju, Banjšicima, na Porezenu i drugdje.

Projekt LIFE TO GRASSLANDS doprinijet će ostvarivanju Programa upravljanja područjima Natura 2000 (2015 - 2020). Projektom želimo poboljšati nepovoljno stanje nekih od najugroženijih stanišnih tipova u Sloveniji. Jedan od izazova projekta jest potražiti mogućnost za ponovno obrađivanje napuštenih poljoprivrednih površina i na taj način »vratiti život« travnjacima. Želimo pokazati kako je osiguravanje uzgoja kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda i očuvanje prirode moguće provoditi ruku pod ruku.

Planirane aktivnosti u projektu:

- Identifikacija područja u zaraštavanju, pregled prošlog poljoprivrednog korištenja i popis stanja stanišnih tipova;
- Komunikacija i povezivanje vlasnika zemljišta i farmera te osiguravanje upravljanja napuštenim zemljištima;
- Iznajmljivanje i otkup napuštenih travnjaka (i daljnja predaja na korištenje u skladu s dogovorom) za osiguravanje održivog upravljanja;
- Uklanjanje vegetacije na zaraštenim površinama;
- Osiguravanje održivog upravljanja travnjacima s usmjeravanjem i nuđenjem potpore (kupnja opreme za ispašu i besplatno posuđivanje kosilica) na osnovu sklopljenih dogovora s vlasnicima i iznajmljivačima;
- Obnova i uspostavljanje travnjaka s ekstenzivnim voćnjacima s visokostablašicama (kupnja sadnica i zaštitne opreme, rez za pomlađivanje i obrazovanje o održavanju voćnjaka);
- Priprema planova poljoprivrednih gospodarstava za zainteresirana gospodarstva;
- Priprema stručnih podloga za poljoprivredno - okolišni program iz područja održivog upravljanja travnjacima;
- Kreiranje robne marke i proizvoda povezanih sa suhim travnjacima, voćnjacima, ispašom, košnjom (radionice, prodaja, promocija);
- Promocijske i obrazovne aktivnosti - sudjelovanje i programi, odn. nastavna pomagala za škole, obrazovanje za farmere odn. vlasnike zemljišta. Komunikacija s donositeljima odluka na području poljoprivrede i okoliša na nacionalnoj i lokalnoj razini.



Želite se uključiti u projekt?

Više o konkretnim aktivnostima i mogućnostima sudjelovanja u projektu možete saznati na mrežnoj stranici projekta www.travisca.si ili www.lifetograsslands.si.

Projekt LIFE TO GRASSLANDS (LIFE14 NAT/SI/000005) traje od 1. studenoga 2015. do 31. listopada 2020. Vodeći partner projekta je Zavod za zaštitu prirode Republike Slovenije, partneri u projektu su Podeželsko razvojno jedro Haloze, Kmetijsko-gozdarski zavod Ptuj, Krajevna skupnost Dobovec i Društvo Gorjanske košenice. Projekt se provodi uz pomoć LIFE-a, financijskog instrumenta Europske zajednice. Projekt sufinancira Ministarstvo okoliša i prostora Republike Slovenije.



POHORJE



HALOZE



GORJANCI



KUM

Izdao: Zavod za zaštitu prirode RS | Tekst: Monika Podgorelec, Nika Debeljak Šabec, Mateja Nose Marolt | Fotografije: Primož Glogovčan, Dušan Klenovšek, Aleksander Koren, Andrej Hudoklin, Vilibald Marič, Monika Podgorelec, Ljudmila Strahovnik, Martin Vernik | Dizajn: Sandra Anzulović | Travanj 2017. | www.travisca.si i www.lifetograsslands.si